

ДУ“Мінская абласная бібліятэка імя А.С. Пушкіна”

Аддзел бібліятэказнаўства

“Капітан першых падарожжаў...”:
метадычныя парады да 135-годдзя Янкі Маўра

Мінск 2018

Змест:

Біяграфія.....	2
Цікавыя звесткі пра Янку Маўра.....	5
Літаратурная гадзіна да 135-годдзя з дня нараджэння Янкі Маўра.....	7
Першы конкурс “Біяграфічны”.....	7
Другі конкурс “Даведайся, які гэта твор”.....	9
Трэці конкурс “Як гэта было”.....	11
Творы пісьменніка.....	14
Літаратура аб жыцці і творчасці пісьменніка.....	15
Электронныя і іншыя рэсурсы.....	18
Метадычная скарбонка (формы і апісанне выстаў, прысвечаных Я. Маўру).....	19
Прыклады для назваў мерапрыемстваў.....	21

Біяграфія

“Кніга для дзяцей павінна быць толькі добрай кнігай – цікавай і карыснай... Я і сам, мусіць, стаў пісьменнікам толькі дзякуючы кнігам. Яны мне адкрылі свет і людзей, яны абудзілі тое, што пасля назвалі творчай фантазіяй. Дык і нам усім трэба клапаціцца аб тым, как унукі і праўнукі нашы казалі, калі вырастуць: усім добрым у іх яны абавязаны кнігам.”

Янка Маўр

Янка Маўр (Іван Міхайлавіч Фёдараў) нарадзіўся 28 красавіка 1883 года ў сям’і рабочага-сталяра ў горадзе Лібава (Латвія).

У 1892 г. Янка Маўр стаў вучнем пачатковай школы, якую паспяхова скончыў у 1895 г. і паступіў у Ковенскае рамеснае вучылішча. Тут яму адкрыўся дзівосны свет літаратуры. Асабліва ўсхвалявалі, уразілі Я. Маўра кнігі замежных майстроў прыгодніцкага жанру: Д. Дэфо, Ж. Верна, М. Рыда, Ф. Купера, Дж. Лондана і інш. Іх творы глыбока запалі ў сэрца падлетка на ўсё жыццё.

Пасля заканчэння рамеснага вучылішча ён атрымаў званне падмайстра па слясарнай справе. Аднак сталай працы па спецыялізацыі не знайшоў, ды і вельмі хацела маці, каб сын прадоўжыў вучобу. Яна даведалася, што яе Янка як сірата можа паступіць у настаўніцкую семінарыю на казённы кошт. І ўжо ў 1899 г. ён стаў студэнтам Панявежскай настаўніцкай семінарыі. Сярод студэнтаў вылучаўся начытаннасцю, самастойнасцю і сталасцю думак, агульнай эрудыцыяй. Ён адкрыта выказваў свае сумненні наконт несправядлівасцей тагачасных сацыяльных парадкаў. За бунтарскія настроі студэнт выпускнога курса Я. Маўр быў выключаны з семінарыі, аднак вучобы не кінуў: даваў прыватныя ўрокі, падрыхтаваўся і ў 1903 годзе экстэрнам здаў экзамены за курс семінарыі, атрымаўшы званне настаўніка.

Настаўнічаў Янка Маўр спачатку пад Панявежам, потым у Бытчанскім народным вучылішчы на Барысаўшчыне (цяпер там знаходзіцца школа, якая носіць імя Янкі Маўра і пры ёй шмат гадоў працуе музей Янкі Маўра).

У 1906 годзе Я. Маўр удзельнічаў у нелегальным з’ездзе рэвалюцыйна настроеных настаўнікаў у вёсцы Мікалаеўшчына, разам з Я. Коласам і іншымі ўдзельнікамі быў асуджаны пад суд, пазбаўлены права выкладаць у школе і ўзяты пад нагляд паліцыі.

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі Я. Маўр стаў актыўным дзеячам народнай асветы: працаваў у Рэспубліканскім саюзе работнікаў асветы, потым выкладаў гісторыю і геаграфію ў 25-й чыгуначнай школе-дзесяцігодцы горада Мінска.

Творчасць Маўра звязана з яго педагагічнай дзейнасцю, ён стаў пісьменнікам, маючы больш як дваццацігадовы стаж працы ў школе.

Спецыяльна для вучняў Я. Маўр напісаў навукова-фантастычныя нататкі пра рэвалюцыю і жыццё першабытнага чалавека, у аснову іх паклаў матэрыялістычную гіпотэзу. Ён выкарыстаў навуковыя звесткі аб клімаце, раслінным і жывёльным свеце той далёкай эпохі, узбагаціў, акрыліў гэты матэрыял сваёй шчодрай фантазіяй, уключыў у яго запамінальныя прыгоды, вострыя сюжэтныя калізій, элементы загадкавасці, казачнасці. Тымі нататкамі настаўніка Я. Маўра вельмі зацікавіўся А. Якімовіч, які ў той час быў рэдактарам часопіса “Беларускі піянер” і шукаў тых, хто можа пісаць для дзяцей. Ён выказаў жаданне пазнаёміцца з гэтым матэрыялам, а калі пазнаёміўся – пераканаўся, што перад ім таленавітая аповесць. Дапрацаваўшы рукапіс з улікам парад больш вопытнага ў той час у літаратурнай справе А. Якімовіча, Я. Маўр прынёс яго ў рэдакцыю. З канца 1926 года гэты твор пад назвай “Чалавек ідзе” пачаў з працягам друкавацца ў часопісе “Беларускі піянер”.

У 1927 годзе аповесць “Чалавек ідзе” выйшла асобным выданнем і мела вялікі поспех. У тым жа годзе Я. Маўру прапанавалі падпісаць дамову на новую кнігу.

У 1928 годзе ў свет выйшлі аповесці Я. Маўра “У краіне райскай птушкі” і “Сын вады”. А ў 1929 годзе – раман “Амок”. Адначасова друкаваліся аповяданні Я. Маўра аб далёкіх краінах: “Слёзы Тубі”, “Лацароні”, “Незвычайная прынада”, “Звяры на караблі” і інш.

З канца 1920-х гадоў асноўнай у творчасці Я. Маўра стала тэма роднай Беларусі, жыцця і спраў беларускіх дзяцей. У 1930 годзе выйшла з друку вострасюжэтная прыгодніцкая аповесць Я. Маўра “Палескія рабінзоны”.

Я. Маўр і ў іншых сваіх творах пацвердзіў уменне раскрыць таямніцы душы дзяцей розных узростаў – падлеткаў, малодшых школьнікаў, дашкольнікаў (“Бярозавы конь”, “Падарожжа вакол дома”, “На крызе”, “Багіра” і інш.)

У час Вялікай Айчыннай вайны пісьменнік жыў у Алма-Аце, потым у Маскве, моцна хварэў. Пасля вызвалення вярнуўся ў Мінск. З хваляваннем прыняў Янка Маўр прапанову стаць галоўным рэдактарам кнігі пісем-успамінаў дзяцей – удзельнікаў і сведак Вялікай Айчыннай вайны – “Ніколі не забудзем” (1948). Кніга гэтая неаднойчы перавыдавалася. Яна перакладзена на многія мовы свету, таму вядома і за мяжой.

Тэме Вялікай Айчыннай вайны прысвечаны таксама нарысы Я. Маўра (“Нашы дзеці”, “Невядомы герой” і інш.), аповяданні “Завошта?”, “Запіска”, “Дом пры дарозе”, “Максімка” і інш. У іх пісьменнік ішоў ад канкрэтных лёсаў і падзей.

Янка Маўр быў дзіцячым пісьменнікам-першапраходцам, адкрывальнікам. Ён асвоіў тэмы і жанры, невядомыя раней у нашай дзіцячай літаратуры, спрыяў яе інтэлектуальнаму ўзвышэнню і мастацкай дасканаласці. У сваёй творчасці

арыентаваўся на ўзроставыя асаблівасці юных чытачоў, умеў задаволіць іх цікаўнасць, узбагаціць веды, актывізаваць фантазію, станоўча ўплываць на фарміраванне характару. Пісьменнік быў упэўнены, што дзіцячая кніга павінна быць толькі добрай, цікавай і карыснай. І ён падарыў юным чытачам такія творы, якія і сёння ў актыве нашай дзіцячай літаратуры. У літаратурнай спадчыне Я. Маўра ёсць творы, якія пацвярджаюць яго няспынныя наватарскія пошукі. Гэта, напрыклад, “Аповесць будучых дзён”, байка “Пекла”, “Фантамабіль прафесара Цылякоўскага”, якія не сталі этапнымі ў творчасці пісьменніка, але чытаюцца з цікавасцю: у іх захапляе багацце фантастычных пошукаў аўтара, шчодры і дасціпны гумар, самыя неверагодныя прыгоды, якім Я. Маўр знайшоў месца нават у пекле.

На 1950-я гады прыпаў вельмі цяжкі перыяд жыцця Я. Маўра: ён пачаў страчваць зрок, але заставаўся жыццялюбам, аптымістам. Чакаў аперацыі і верыў, што яна верне яму зрок. Пасля аперацыі ён змог самастойна чытаць і пісаць са спецыяльнымі акулярамі. З гадамі хвароб прыбаўлялася, але Я. Маўр не здаваўся, працаваў, казаў: “Інакш не магу”. Да канца жыцця пісьменнік не губляў пачуцця гумару, цікавасці да ўсяго, што адбывалася ў роднай Беларусі і ў свеце.

У 1948 годзе выйшла першая кніга вядомай аўтабіяграфічнай трылогіі аўтара “Шлях з цемры”. Усе тры кнігі ўключаны ў чатырохтомны Збор твораў Я. Маўра (1975–1976), планаваў ён напісаць і чацвёртую кнігу, але, на жаль, паспеў закончыць толькі адну старонку.

Памёр Я. Маўр 3 жніўня 1971 года на 89-м годзе жыцця. Пахаваны ў Мінску. На магіле пісьменніка пастаўлены арыгінальны помнік: над цёмнай мармуровай плітой нібы трапечка белы ветразь... Гэтую дэталю успрымаеш як увасабленне рамантычнай захопленасці Я. Маўра жыццём, як сімвал таго, што гэты таленавіты пісьменнік сваёй творчасцю вынес беларускую дзіцячую літаратуру далёка наперад, актыўна садзейнічаў яе развіццю.

За поспехі ў галіне літаратуры і грамадскай дзейнасці Я. Маўр узнагароджаны трыма ордэнамі, медалямі. У 1968 годзе яму было нададзена ганаровае званне заслужанага дзеяча культуры БССР, а ў 1972 годзе Я. Маўр першы з беларускіх дзіцячых пісьменнікаў быў адзначаны (пасмяротна) Дзяржаўнай літаратурнай прэміяй БССР.

Яго імем названы вуліца ў Мінску, Пінску, бібліятэка ў Мінску, Бытчанская школа на Барысаўшчыне.

Цікавыя звесткі пра Янку Маўра

- ❖ Янка Маўр сабраў вялікую хатнюю бібліятэку, якая была адной з лепшых у даваенныя гады ў Беларусі.
- ❖ Янка Маўр добра іграў на скрыпцы.
- ❖ На сваёй дачы пад Мінскам, у Ждановічах, Янка Маўр пабудаваў будан-кабінет з лазы. На мастках над Свіслаччу ён паставіў імправізаваны пісьмовы стол, так, што можна было складаць кнігі пра далёкія краіны, звесіўшы ногі ў вадзі і ўяўляючы сябе на беразе акіяна.
- ❖ Янка Маўр знаходзіўся ў сяброўскіх адносінах з класікам беларускай літаратуры Якубам Коласам. Яны абодва вучыліся ў настаўніцкіх семінарыях (дзе таксама атрымалі і музычную адукацыю). Абодва ўдзельнічалі і ў настаўніцкім з'ездзе (на якім яны і пазнаёміліся) у 1906 годзе, пасля якога Якуб Колас быў пасаджаны ў Пішчалаўскі замак, а Янка Маўр (тады яшчэ Іван Фёдараў) аддадзены пад нагляд паліцыі і, акрамя гэтага, пазбаўлены права выкладаць у школе. У гады вайны падчас эвакуацыі з сям'ёй у Алма-Аце Янка Маўр вёў сяброўскую перапіску з Якубам Коласам, які жыў у эвакуацыі ў Ташкенце. Пасля вызвалення Беларусі Маўр вярнуўся ў Мінск. Аднак і пасля вайны перапіска пісьменнікаў не абарвалася, яны перапісваліся і ў 1950-я гады. У далейшым Янка Маўр стаў правобразам настаўніка Івана Тадорыка ў трылогіі Коласа «На ростанях» (1955). Пазней пісьменнікі парадніліся: дачка Янкі Маўра Наталля выйшла замуж за сына Якуба Коласа Міхася. У Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеі Якуба Коласа захоўваецца скрыпка, на якой іграў Янка Маўр. Якуб Колас таксама любіў іграць на гэтым інструменце. Дачка Янкі Маўра Наталля часта музыцыравала на пару з бацькам: ён – на скрыпцы, а яна – на фартэпіяна.
- ❖ Беларуская літаратуразнаўца Эсфір Гурэвіч, даследчыца творчасці Янкі Маўра, сцвярджала, што пісьменнік, захаваўшы сваё сапраўднае беларускае імя Янка (Іван) у першай частцы псеўданіма, недвухсэнсоўна паказваў на тое, што ён – сын беларускай зямлі. Значэнне псеўданіма «Маўр» адкрыецца ў яго апавесцях «У краіне райскай птушкі» (1926), «Сын вадзі» (1927), дзе ён паказаў сябе як абаронца правоў каланіяльных і залежных народаў, са спагадай ставіўся да карэнных народаў Паўночна-Заходняй Афрыкі і праявіў сябе інтэрнацыяналістам.

- ❖ Я. Маўру належаць першыя ў беларускай літаратуры творы прыгодніка-фантастычнага жанру.

Літаратурная гадзіна да 135-годдзя з дня нараджэння Янкі Маўра

Вядучая:

Дарагія сябры! Мы сустрэліся з вамі сёння, каб адзначыць юбілей любімага ўсімі дзецьмі таленавітага пісьменніка Янкі Маўра, чья творчасць – адметная з’ява ў беларускай літаратуры. Пісьменнік з’яўляецца заснавальнікам айчыннага прыгодніцкага жанру для дзяцей і адным з прадстаўнікоў гістарычнай літаратуры. Янка Маўр смела адкрываў перад сваімі чытачамі свет ведаў, тлумачыў нават складаныя палітычныя пытанні, запрашаў у захапляльныя вандроўкі. Вось і сёння мы адправімся ў падарожжа па старонках цікавых кніг Янкі Маўра.

Зараз мы пачынаем першы конкурс. За кожны правільны адказ вы атрымаеце жэтон, а ў канцы літаратурнай гадзіны пераможца атрымае приз.

Першы конкурс “Біяграфічны”

1. Калі і дзе нарадзіўся Я. Маўр? (10 мая 1883 года ў горадзе Лібава, цяпер Ліепая, Латвія.)
2. У якой сям’і нарадзіўся Я. Маўр? (У сям’і сталяра.)
3. Дзе правёў сваё дзяцінства пісьменнік? (На радзіме маці – у вёсцы Лебянішкі Ковенскай губерні, цяпер Літва.)
4. Якое сапраўднае імя пісьменніка? (Іван Фёдараў.)
5. Якую адукацыю атрымаў пісьменнік? (Скончыў пачатковую школу, затым рамесную вучэльню ў Коўне, а ў 1899 г. паступіў у Панявежскую настаўніцкую семінарыю, але быў выключаны за ўдзел у гуртку рэвалюцыянераў, а ў 1903 г. здаў экстрэнам экзамен і атрымаў званне настаўніка пачатковай школы.)
6. Дзе адразу пасля атрымання адукацыі працаваў пісьменнік? (Працаваў памочнікам настаўніка ў Новым Месцы (Літва), у вёсцы Бытча на Барысаўшчыне.)
7. За што быў пазбаўлены права выкладаць у школе? (У 1906 г. удзельнічаў у нелегальным з’ездзе рэвалюцыйна настроеных настаўнікаў у вёсцы Мікалаеўшчына і разам з Я. Коласам і іншымі актыўнымі ўдзельнікамі быў аддадзены пад суд, пазбаўлены права выкладаць у школе і ўзяты пад нагляд паліцыі.)

8. У якім годдзе Янку Маўру зноў удалося уладкавацца на працу настаўнікам? (Толькі ў 1911 г. выкадчыкам геаграфіі і гісторыі ў Мінкую прыватную гандлёвую школу.)
9. Дзе яшчэ працаваў Я. Маўр? (У Рэспубліканскім саюзе работнікаў асветы, у Наркамаце асветы БССР, у Беларускам дзяржаўным выдавецтве. З 1930 г. быў на творчай працы.)
10. Якія Я. Маўр меў дзяржаўныя ўзнагароды і званні? (Узнагароджаны двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга, ордэнам “Знак Пашаны” і медалямі, заслужаны дзеяч культуры БССР 1968 г.)
11. Калі памёр пісьменнік? (Памёр Янка Маўр 3 жніўня 1971 года.)
12. У якіх перыядычных выданнях друкаваліся першыя творы пісьменніка? (У 1923 г. у газеце “Савецкая Беларусь” і леныградскім часопісе “Бегемот” друкаваліся фельетоны, а з першым апавяданнем ён выступіў у друку ў 1926 г. у часопісе “Беларускі піянер”.)
13. Які раман напісаў пісьменнік? (Раман “Амок”.)
14. Ці былі творы Янкі Маўра экранізаваны? (Так, “Палескія рабінзоны”.)
15. Якія п’есы напісаў пісьменнік? (“Памылка”, “Балбатун”, “Хата з краю”.)
16. Ці займаўся Я. Маўр перакладамі? (Перакладаў на беларускую мову творы Г.К. Андэрсэна, Д. Маміна-Сібірака, М. Прышвіна, А. Чэхава, М. Твэна, В. Гюго, В. Шклоўскага.)
17. За якія творы Я. Маўр быў удастоены звання лаўрэата Дзяржаўнай прэміі БССР? (За аповесці “Чалавек ідзе”, “У краіне райскай птушкі”, “Сын вады”, “Палескія рабінзоны”, “ТВТ”, “Шлях з цемры”, раман “Амок” пасмяротна .)

Вядучая:

Янка Маўр... Не знойдзецца ў Беларусі чалавека, які не ведаў бы гэта імя. Юныя чытачы даўно палюбілі пісьменніка з такім загадкавым і незвычайным прозвішчам. Некалі аматары яго твораў былі ўпэўнены, што аўтар або чужаземец, або заўзяты падарожнік, які аб’ехаў увесь свет. Дзеянне ў большасці яго кніг разгортаецца ў далёкіх краінах: Інданэзіі, Кітаі, Новай Гвінеі, Цэйлоне. Дакладна, з веданнем справы апісваў ён прыроду, жывёльны і раслінны свет, звычкі, лад жыцця

насельнікаў гэтых краін. Між тым пісаў ён у Беларусі і зусім не бываў у тых мясцінах, пра якія так цікава расказваў.

А зараз вам трэба адгадаць, пра які твор гаворыцца ў прыведзеных ніжэй апісаннях.

Другі конкурс “Даведайся, які гэта твор”

1. У цэнтры гэтай аповесці, напісанай на сюжэт рабінзанады, – барацьба чалавека са стыхіяй. Падзеі адбываюцца на Палессі ранняй вясной, таму становішча юных падарожнікаў здаецца зусім безвыходным. Аўтар ставіць перад героямі шмат разнастайных перашкод і, паказваючы, як Віктар і Мірон іх пераадольваюць, падкрэслівае смеласць, настойлівасць, аптымізм юнакоў. Хлопцы доўга не могуць высветліць свае ўзаемаадносіны, і толькі прайшоўшы шмат выпрабаванняў, разумеюць, што яны блізкія сябры. З захапленнем Я. Маўр апісвае беларускае Палессе, край балот і лясоў, паказвае яго своеасаблівыя раслінны і жывёльны свет. Пісьменнік нібыта пераконвае чытачоў, што не трэба ехаць далёка ў другія краіны, а можна добра адпачыць на Беларусі, дзе ёсць многа цудоўных куткоў, не горшых ад заморскіх. (*“Палескія рабінзоны”*)

2. Дзеянне аповесці адбываецца вельмі далёка: ля берагоў Вогненай Зямлі ў Магеланавай пратоцы. Там, дзе на лодках жылі дзеці прыроды – фвіджынцы. Хлопчык Манг спрытны, вынослівы, яму хочацца многае пабачыць, шмат аб чым даведацца. Ён робіць такую лодку, каб дабрацца да “зямлі белых”, якой ён ніколі не бачыў... (*“Сын вады”*)

3. У гэтай аповесці раскрываецца складаная тэма паходжання чалавека. У аснову сюжэта пакладзены працэс эвалюцыі чалавека. Пісьменнік адзначаў характэрныя асаблівасці паводзін чалавека на найбольш раннім этапе яго развіцця. Слабымі і бездапаможнымі былі гэтыя стварэнні, яны жылі ў суровым першабытным свеце. Бяззбройныя, безпрытульныя, яны цалкам залежалі ад прыроды. Паступова першабытныя людзі пачынаюць вынаходзіць прылады працы і самаабароны, здабываюць агонь, атрымліваюць адну перамогу за другой над дзікай прыродай і набываюць звыклыя нам чалавечыя рысы ў знешнасці і паводзінах... (*“Чалавек ідзе”*)

4. Дзеянне аповесці адбываецца ў Новай Гвінеі, на тых астравах Ціхага акіяна, дзе пабываў выдатны рускі падарожнік і вучоны, заступнік мясцовых жыхароў-папуасаў Міклуха-Маклай. Галоўны герой кнігі – місіянер Саку. Пасля місіянерскай школы Саку пайшоў у паселішча да сваіх супляменнікаў, каб перадаць ім свае веды. Чытаючы гэтую кнігу, прыходзіць жаданне гэтак жа падарожнічаць па гэтым востраве, як захапляльна апісвае падарожжа пісьменнік. Але Янка Маўр ніколі не быў на гэтым востраве, а такія грунтоўныя веды ён меў з энцыклапедыі і кніг. Пра якую кнігу вядзецца тут гаворка? (*“У краіне райскай птушкі”*)

5. Гэта папулярная піянерская аповесць тэматычна пераклікаецца з аповесцю А.Гайдара «Цімур і яго каманда». У аповесці няма незвычайных падзей і прыгод, але чытаецца яна вельмі цікава. Пісьменнік сцвярджае, што не трэба быць вялікім майстрам, каб замяніць электрычную пробку, адрамантаваць крэсла ці прышыць гузік. Галоўная дзеючая асоба ў аповесці адсутнічае, у ёй расказваецца пра жыццё і справы цэлага калектыву дружных, цікаўных і вынаходлівых дзяцей. (*“ТВТ”*)

6. Гэтая аповесць – аўтабіяграфічная, аднак не менш цікавая, як і ўсе кнігі Янкі Маўра. Пісьменніку пашанцавала, што ў яго была добрая, працавітая і вельмі мудрая маці, якая ведала, што сын павінен вучыцца, толькі тады ён стане сапраўдным чалавекам і яму будзе лягчэй жыць. (*“Шлях з цемры”*)

7. У рамане апісваецца ход няроўнай барацьбы яванцаў з галандскімі каланізатарамі. Паўстанне пачалося на галандскім ваенным караблі “Саардам”. Мірны народ не вытрымаў здзекаўкаланізатараў і выступіў на барацьбу за вызваленне. Паўстанне было падаўлена, але яно назаўсёды ўвайшло ў гісторыю вызваленчай барацьбы краіны. Галоўным героем рамана з’яўляецца народ. Янка Маўр піша пра яго з вялікай сімпатыяй, праўдзіва і шчыра. Цікава апісвае аўтар падарожжа мінгера Піпа, лёс сям’і Па-Інго, гісторыю карабля “Саардам”. (*“Амок”*)

8. Гэтае апавяданне знаёміць чытачоў з мінулым індыйскага народа . (*“Незвычайная прынада”*)

9. Апавяданне пачынаецца паэтычным апісаннем Неапаля, паглядзець які прыязджаюць багатыя людзі з розных канцоў свету. Пісьменнік паказвае нам і іншы Неапаль – горад беспрытульных і галодных, прадстаўніком якіх з’яўляецца дванаццацігадовы хлопчык лацароні, што у перакладзе азначае беспрытульны. (“Лацароні”)

Вядучая:

Янка Маўр быў настаўнікам гісторыі і географіі... Героі яго твораў – яванскі паўстанец і хлопчык дарэвалюцыйнай беларускай вёскі, неапалітанскі лацароні і мінскі піянер, мужныя партызаны Вялікай Айчыннай вайны і італьянская цётка Эмілія – зборшчыца подпісаў пад заклікам у абарону міру...

А зараз прапануем вам, сябры, адказаць на пытанні па гістарычнай аповесці “Чалавек ідзе”. Паглядзім, як уважліва вы чытылі гэтую кнігу.

Трэці конкурс “Як гэта было”

1. Чаму першабытных людзей можна было пераблытаць з малпамі?

(Яны былі пакрыты поўсцю, маленькага росту і з доўгімі рукамі.)

2. Чым жа гэтыя людзі адрозніваліся ад малпаў?

(Хадзілі на дзвюх нагах і мелі вялікія галовы.)

3. Што здзівіла б нас, калі б нехта ўбачыў першых людзей?

(Яны ішлі гуртам з пустымі рукамі, і толькі жанчыны неслі дзяцей.)

4. Колькі асобін было ў гурце? (25-30 асобін.)

5. Па якой прычыне першых людзей можна было прыняць за нямых?

(Яны не ўмелі гаварыць.)

6. Якое адзінае слова вымаўляў вожак гурта і што яно азначала?

(Слова “га”. Яно азначала – сюды, збірайцеся, глядзі, ідзем, стой, пачакайце.)

7. Дзе першыя людзі начавалі і хаваліся ад дзікіх жывёл?

(Залазілі на высокія дрэвы і там спалі.)

8. Дзе першыя людзі гатавалі сабе ежу?

(Яны ўсё елі сырым, нават мяса.)

9. Ці смяяліся першыя людзі?

(Не, яны яшчэ не ўмелі смяцца.)

10. Якое здарэнне ўзбудзіла ўсіх першых людзей?

(На жанчыну з дзіцем напаў паранены насарог, ён растаптаў дзіця, а жанчыну падкінуў уверх, і яна разбілася насмерць.)

11. Якія жывёлы былі падобныя да свіней і малых сланоў і чаму першыя людзі іх не баяліся?

(Тапіры, яны не былі драпежнымі.)

12. Як людзі разбіралі аленя, калі ў іх не было нават нажоў?

(Рукамі і зубамі.)

13. З-за чаго людзі першы раз заплакалі?

(Яны шкадавалі, што пагас агонь, які загарэўся з маланкі, ім стала кепска без агню.)

14. Па якой прычыне першыя людзі засталіся каля ракі і не хацелі больш падарожнічаць?

(Там было шмат птушак, звяроў, раслін і лясных пладоў, смачнай вады.)

15. Якая з'ява прыроды так напалохала першых людзей?

(У рацэ вада бурліла і была такая гарачая, як вар, а рыба плавала мёртвай.)

16. Чаму ў той дзень людзі, якія сабралі рыбу, былі такімі шчаслівымі?

(Яны першы раз пакаштавалі згатаваную рыбу. Хоць яна была і недаваранай, але ім было вельмі смачна, нічога смачнейшага яны дагэтуль не елі.)

17. Якая гаспадарчая прылада ў людзей з'явілася першай, і яны яе не выкінулі, а захавалі?

(Востры камень, які ім паслужыў, як нож, для рэзкі мяса.)

18. Чаму людзі не маглі застацца ў цёплай пячоры, куды яны схаваліся ад буры?

(Туды зайшоў леў і так зароў, што людзі нібы звар'яцелыя ўцякалі з гэтага ўтульнага прыстанішча.)

19. Па якой прычыне камяні былі такімі гарачымі?

(Яны былі выкінуты лавай вулкана.)

20. Чаму юнакі не маглі адысціся ад гарачых камяняў?

(Ім спадабалася самім распальваць агонь і палохаць ім жывёл. Яны здагадаліся, што жывёлы вельмі баяцца агню.)

21. Па якой прычыне юнакі пачалі ўсміхацца?

(Яны самі навучыліся распальваць касцёр і смажыць мяса.)

22. Дзе юнакі зрабілі сабе прытулак і чым гэта скончылася?

(У пячоры, дзе жыў леў. Там іх знайшлі супляменнікі і вельмі ўзрадаваліся, калі ўбачылі касцёр, а яшчэ больш, калі леў, спалохаўшыся агню, уцёк з пячоры.)

Вядучая:

Яшчэ пры жыцці Янка Маўр стаў класікам беларускай літаратуры. Творы гэтага таленавітага пісьменніка, педагога любяць чытаць не толькі дзеці, але і дарослыя, іх вывучаюць у школьнай праграме. Не забывайце, што кнігі Янкі Маўра ёсць у нашай бібліятэцы. Чакаем вас у госці!

Творы пісьменніка

1. Апавяданні і аповесць / Янка Маўр ; уступ. арт. М. Яфімавай. – Мінск. : Нар. асвета, 1969. – 291 с. – (Школьная б-ка).
2. Бунт звяроў : [аповесці, апавяданні] / Янка Маўр ; уклад. П.В. Грычанка. – Мінск : Маст. літ, 2016. – 246 с. – (Бібліятэка выбраных твораў).
3. Выбраныя творы / Янка Маўр. – Мінск : Дзяржвыд БССР, 1952. – 502 с.
4. Выбраныя творы / Янка Маўр ; [уклад. і камен. М. Міцкевіч ; прадм. В. Міцкевіч]. – Мінск : Беларуская навука, 2016. – 603 с., [4] л. іл. – (Беларускі кнігазбор)
5. Збор твораў : у 2 т. : [для сярэд. і ст. узросту] / Янка Маўр. – Мінск. : Дзяржвыд. БССР, 1960. – Т.1. – 1960. – 655 с.
6. Збор твораў : у 4 т. : [для сярэд. і ст. шк. узросту] / Янка Маўр. – Мінск. : Маст. літ., 1975. – Т. 2. – 1975. – 406, [1] с.
7. Збор твораў : у 4 т. : [для сярэд. і ст. шк. узросту] / Янка Маўр. – Мінск. : Маст. літ., 1975. – Т.3. – 1975. – 374 с.
8. Збор твораў : у 4 т. : [для сярэд. і ст. шк. узросту] / Янка Маўр. – Мінск. : Маст. літ., 1976. – Т.4. – 1976. – 397, [1] с.
9. «Мне кажацца, мы ўсе будзем другія...» : [дзевніковыя запісы] / Я. Мавр // Нёман. – 1989. – № 11. – С. 130–141.
10. Палескія рабінзоны : [аповесць] / Янка Маўр. – Мн. : Нар. асвета, 1968. – 207 с. – (Школьная б-ка).
11. Палескія рабінзоны: аповесць : [для сярэд. шк. узросту] / Янка Маўр ; [паслясл. М. Яфімавай]. – Мінск. : Нар. асвета, 1978 – 142, [1] с. – (Школьная б-ка).
12. Палескія рабінзоны : аповесці : для сярэд. і ст. шк. узросту / Янка Маўр. – Мінск : Юнацтва, 1991. – 430 с. – (Б-ка прыгод і фантастыкі).
13. Палескія рабінзоны : аповесці : [для сяр. і стар. шк. узросту] / Янка Маўр ; маст. Ю. Калядэнка. – Мінск. : Юнацтва, 1993. – 432 с. – (Б-ка прыгод і фантастыкі).
14. Палескія рабінзоны : аповесці : [для сярэд. і ст. шк. узросту] / Янка Маўр. – Мінск : Маст. літ., 2003. – 206, [2] с.
15. Палескія рабінзоны : аповесць, апавяданні / Янка Маўр. – Мінск : Маст. літ., 2014. – 275 с.
16. Ручаінікі : апавяданні бел. пісьменнікаў для дзяцей / склад.: А. А. Каўрус, М. А. Казбярук, К. А. Кобызева. – Мінск : Нар. асвета, 1978. – 143 с.
17. Слёзы Тубі : аповесці, апавяданні : [для сярэд. і ст. шк. узросту] / Янка Маўр. – Мінск : Маст. літ., 2008. – 276, [2] с. – (Б-ка школьніка).
18. ТВТ : аповесці: [для мал.шк. узросту] / Янка Маўр. – Мінск. : Юнацтва, 1997. – 334, [2] с.

19. У краіне райскай птушкі : аповесці : для сярэд. шк. узросту / Янка Маўр ; маст. В. І. Валынец. – Мінск. : Юнацтва, 1983. – 208 с. – (Б-ка прыгод і фантастыкі).
20. У краіне райскай птушкі : аповесці, апавяданні : [для сярэд. і ст. шк. узросту] / Янка Маўр ; [маст. У. М. Аніська]. – Мінск: Юнацтва, 2000. – 380 с.: іл.
21. Чалавек ідзе : аповесці і апавяданні : [для сярэдняга і ст. шк. узросту] / Янка Маўр. – Мінск : Юнацтва, 1989. – 266 с.: іл. – (Школьная бібліятэка).
22. Шлях з цемры : аўтабіягр. аповесць / Янка Маўр. – Мінск : Дзяржвыд БССР, 1948. – 157 с.
23. Шчасце / Я. Маўр // Цітова, Л. К. Брам у скарбаў сваіх адчыняю... : 5 клас. Дапаможнік для вучняў агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовай навучання / Л. К. Цітова. – Мінск, 2010. – С. 100–104.
24. Янка Маўр – жартам і сур'ёзна : [інтэрв'ю з пісьменнікам] / Я. Маўр // Маладосць. – 1970. – № 11. – С. 134–137.

Літаратура аб жыцці і творчасці пісьменніка

1. Алейчанка, Ю. Дайсці да сябе / Юлія Алейчанка // Польша. – 2016. – № 4. – С. 188–191.
2. Барсток, М. М. Віднейшы беларускі дзіцячы пісьменнік Янка Маўр / М. М. Барсток. – Мінск, 1958. – 32 с. – (Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў БССР).
3. Бесова, М. А. День белорусских робинзонов в лагере / М. А. Бесова // Пазашкольнае выхаванне. – 2009. – № 7. – С. 15–21. – (У дапамогу педагогу).
4. Васілевіч, А. Рамантык-гуманіст : [да 120-годдзя Янкі Маўра] / Алена Васілевіч // Алеся. – 2003. – № 5. – С. 37.
5. Весялуха, М. Нястомны вандроўнік Янка Маўр : дзве новыя кнігі – у вянок памяці пра вядомага пісьменніка / Марына Весялуха // Звязда. – 2016. – 14 мая. – С. 8.
6. Вітка, В. Вандроўнік, шукальнік, летуценнік / В. Вітка // Літаратура і мастацтва. – 1971. – 6 жн. – С. 3.
7. Воюш, І. Дз. Маўр-Дзя-Дун і Дэдэмона : вывучэнне творчасці Янкі Маўра з выкарыстаннем магчымасцей сеціва / Інга Воюш // Роднае слова. – 2013. – № 5. – С. 59–61.
8. Гардзіцкі, А. Янка Маўр – жартам і сур'ёзна / А. Гардзіцкі // Сустрэчы / А. Гардзіцкі. – Мінск : Маст. літ., 1972. – С. 55–64.
9. Гіль, М. І дум, і мар юначых капітан : [Я. Маўру – 100 гадоў] / М. Гіль // ЛіМ. – 1983. – 13 мая. – С. 6–7.
10. Грахоўскі, С. Мудрэц з душою хлапчука / Сяргей Грахоўскі // Так і было / С. Грахоўскі. – Мінск, 1986. – С. 164–167.

11. Грушэцкі, А. Дзяцей ён выхоўваў у любові да кніг / Алег Грушэцкі // Настаўніцкая газета. – 2015. – 25 чэрв. – С. 16.
12. Гурская, Л. Парад кніг у доме дзеда Маўра / Л. Гурская // Раніца. – 2008. – № 27. – С. 2.
13. Гурэвіч, А. Падарожжа ў свет далёкі і блізкі / А. Гурэвіч // Беларуская дзіцячая кніга. – Мінск. – 1986. – С. 57–80.
14. Гурэвіч, Э. С. Янка Маўр : нарыс жыцця і творчасці / Э.С. Гурэвіч ; рэд. П. К. Дзюбайла ; прадм. З. У. Драздовай. – 2-е выд. – Мінск : Беларуская навука, 2004. – 150 с.
15. Дроздова, З. «Капітану нашых первых странствий» – 130! / Зінаіда Дроздова // Нёман. – 2013. – № 5. – С. 208–212.
16. Ефимова, М. Таким он был... : [к 120-летію со дня рождэння Янкі Мавра] / Маргарита Ефимова // Нёман. – 2003. – № 5. – С. 161–168.
17. Жиженко, В. Слово о разделённой любви : [к 100-летію со дня рождэння Я. Мавра] / В. Жиженко // Нёман. – 1983. – № 5. – С. 127–131.
18. Жуковіч, М. В. Сістэма ўрокаў па вывучэнні аповесці Янкі Маўра “Палескія рабінзоны” ў VII класе / М. В. Жуковіч // Беларуская мова і літаратура. – 2006. – № 3. – С. 3–17.
19. Зубкоўскі, Б. А. Адкуль пайшлі рабінзоны Янкі Маўра / Браніслаў Зубкоўскі // Літаратура і мастацтва. – 2013. – 3 мая. – С. 5.
20. Зубкоўскі, Б. “Адчуваеш сябе, як у дзяцінстве” / Браніслаў Зубкоўскі // ЛіМ. – 2008. – 23 мая. – С. 5.
21. Зубкоўскі, Б. Другое чаканне Маўра / Браніслаў Зубкоўскі // Беларуская думка. – 2005. – № 5. – С. 172–177.
22. Зубкоўскі, Б. А. Урокі і заветы Янкі Маўра / Б. А. Зубкоўскі // Беларуская мова і літаратура. – 2009. – № 8. – С. 61–64. – (У дапамогу педагогу).
23. Зубкоўскі, Б. Чалавек як часцінка свету / Браніслаў Зубкоўскі // Польшча. – 2014. – № 12. – С. 157–168.
24. Зубкоўскі, Б. Янка Маўр : мастацкі матывацыйны вопыт першапраходцы / Браніслаў Зубкоўскі // Роднае слова. – 2012. – № 6. – С. 17–21.
25. Іванчанка, А. Сустрэча з Янкам Маўрам / А. Іванчанка // ЛіМ. – 2008. – 18 ліп. – С. 13.
26. Карп, А. Гаворыць Мінск, вуліца Новамаскоўская / Алена Карп // ЛіМ. – 2013. – 3 мая. – С. 4.
27. Кекелева, Т. Ліст у будучыню / Т. Кекелева // Настаўніцкая газета. – 1999. – 16 кастр. – С. 4.
28. Кузьміч, Н. Усе мы – дзеці прыроды / Н. Кузьміч // Роднае слова. – 2008. – № 5. – С. 5–6.
29. Левановіч, Л. Загадка Я. Маўра : [да 90-годдзя з дня нараджэння Я. Маўра] / Л. Левановіч // Нёман. – 1973. – № 5. – С. 155–165.

30. Лось, Е. Кнігі, якія вучаць жыць / Е. Лось // ЛіМ. – 1972. – 25 жн. – С. 4–5.
31. Миронов, А. Е. Дед Мавр : повесть-воспоминание : для ст. шк. возраста / Александр Миронов. – Минск : Юнацтва, 1983. – 159 с.
32. Міцкевіч, Н. Доўгая дарога (ад дома Янкі Маўра да дома Якуба Коласа) / Наталля Міцкевіч // Польша. – 2012. – № 4. – С. 167–176.
33. Міцкевіч, В. Капітан далёкіх вандровак / Валяціна Міцкевіч // Маўр, Я. Выбраныя творы / Янка Маўр. – Мінск, 2016. – С. 5–14.
34. Міцкевіч, М. М. “Мае дзядулі – Янка Маўр і Якуб Колас” / Марыя Міцкевіч ; гутарыла Вера Гнілазуб // Беларуская нива. – 2013. – 10 мая. – С. 8; 13 мая. – С. 7; 2013. – 16 мая. – С. 7.
35. Пшыркоў, Ю. Заснавальнік беларускай прыгодніцкай аповесці : [да 75-годдзя з дня нараджэння Я. Маўра] / Ю. Пшыркоў // Польша. – 1958. – № 5. – С. 153–161.
36. Раўнапольскі, М. Святло Коласа і Маўра / Мікола Раўнапольскі // Звязда. – 2016. – 2 лют. – С. 8.
37. Рублевская, Л. Беларуский Верн / Людмила Рублевская // Рифма ценою в жизнь : эссе по истории белорусской литературы / Людмила Рублевская. – Минск, 2013. – С. 114–119.
38. Рудзянок, І. “Ён быў уладаром сэрцаў не аднаго пакалення дзяцей...” / І. Рудзянок // Бібліятэка прапануе. – 2013. – № 10. – С. 12–14.
39. Рудзянок, І. С. З Янкам Маўрам у сэрцы / Ірына Станіславаўна Рудзянок // Раніца. – 2013. – № 18. – С. 6.
40. Рунец, П. Чалавек з крылатай фантазіяй / П. Рунец // Маладосць. – 1978. – № 4. – С. 179–189.
41. Рунец, П. Чалавек з крылатай фантазіяй : [з жыцця і творчай дзейнасці Я. Маўра] : для дзяцей сярэдняга і старэйшага ўзросту / П. Рунец. – Мінск : Народная асвета, 1979. – 64 с.
42. Сінічкіна, В. Незвычайны вандроўнік / В. Сінічкіна // Раніца. – 2008. – 29 мая. – С. 6.
43. След дзяцінства : да 120-годдзя з дня нараджэння Янкі Маўра (1883-1971) / [над фільмам працавалі: Н. Суханава, Ю. Санжарэўскі, А. Тыцюха [і інш.] ; кансультанты: Т. М. Захарава [і інш.] ; тэкст чытаў А. Падабед]. – Мінск : Беларускі відэацэнтр, 2007.
44. Степанова, Е. Писательские дети / Елена Степанова // Минский курьер. – 2012. – № 25. – С. 13.
45. Струк, Т. Вывучэнне аповесці “У краіне райскай птушкі” Янкі Маўра / Т. Струк // Роднае слова. – 2010. – № 3. – С. 76–78.
46. Сцешыца, Т. Беларускі Жуль Верн / Таццяна Сцешыца // Беларускі час. – 2013. – 1 ліст. – С. 21.
47. Цімошык, Л. Дзед Маўр / Ларыса Цімошык // Звязда. – 2013. – 18 мая. – С. 6.

48. Ярахновіч, Л. К. Літаратурная размінка. Займальны матэрыял для вучняў 5-8 класаў / Л.К.Ярахновіч // Беларуская мова і літаратура. – 2011. – № 11. – С. 25–29.
49. Яўхімава, М. Добры і мудры настаўнік. Творчасць Янкі Маўра / М. Яўхімава // Роднае слова. – 1993. – № 5. – С. 7.
50. Яфімава, М. “Дзіцячым пісьменнікам трэба нарадзіцца...” / Маргарыта Яфімава // Полымя. – 2008. – № 5. – С. 160–164.
51. Яфімава, М. Дзіцячых сэрцаў уладар... / Маргарыта Яфімава // Роднае слова. – 2008. – № 5. – С. 3–4.
52. Яфімава, М. “І чытачоў знайшоў мільёны...” / Маргарыта Яфімава // Голас Радзімы. – 2008. – 17 ліп. – С. 6.
53. Яфімава, М. Летуценнік з краіны райскай птушкі : [да 120-годдзя з дня нараджэння Янкі Маўра] / Маргарыта Яфімава // Маладосць. – 2003. – № 5. – С. 106–110.
54. Яфімава, М. Недасягальная вышыня : да 115-й гадавіны з дня нараджэння Янкі Маўра / Маргарыта Яфімава // Настаўніцкая газета. – 1998. – 30 мая. – С. 4.
55. Яфімава, М. Сустрэчы з Янкам Маўрам / М. Б. Яфімава // Пачатковая школа. – 2003. – № 4. – С. 23–24.
56. Яфімава, М.Б. Цэлы свет – дзецям : творчы партрэт Янкі Маўра / М. Б. Яфімава. – Мінск : Выд-ва БДУ, 1983. – 140 с.
57. Яфімава, М. “Чую біццё чалавечага сэрца” : [згадкі пра Янку Маўра] / Маргарыта Яфімава // Роднае слова. – 2003. – № 5. – С. 90–93.
58. Яфімава, М. Б. Янка Маўр : [жыццё і творчасць] / М. Б. Яфімава. – Мінск : Дзяржвыд БССР, 1960. – 128 с.
59. Янка Мавр (1883–1971) – беларускі робінзон [Электронны рэсурс] // Беларусь. Факты. – Режим доступа: http://belarusfacts.by/ru/belarus/culture/literature/person/Yanka_Mavr.html. – Дата доступа: 01.12.2017.

Электронныя і іншыя рэсурсы

1. Виртуальное путешествие с Янком Мавром [Электронны рэсурс] // Нацыянальная бібліятэка Беларусі. – Режим доступу: <http://www.nlb.by/content/informatsionnye-resursy/elektronnye-informatsionnye-resursy/resursy-natsionalnoy-biblioteki-belarusi/virtualnye-proekty-vystavki-i-kollektsii/virtualnye-proekty-biblioteki/virtualnoe-puteshestvie-s-yankoy-mavrom/virtualnoe-puteshestvie-s-yankoy-mavrom/>. – Дата доступу : 15.02.18.
2. След дзяцінства : да 120-годдзя з дня нараджэння Янкі Маўра (1883–1971) / [над фільмам працавалі : Н. Суханава, Ю. Санжарэўскі, А. Тыцюха [і інш.] ;

кансультанты: Т. М. Захарава [і інш.] ; тэкст чытаў А. Падабед]. – Мінск : Беларускі відэацэнтр, 2007.

3. Янка Маўр (Іван Міхайлавіч Фёдараў) [Электронны рэсурс] // Беларускія героі. – Рэжым доступу: <https://belarusianheroes.com/yanka.maur>. – Дата доступу: 11.04.2018

Метадычная скарбонка (формы і апісанне выстаў, прысвечаных Я. Маўру)

Формы	Апісанне
выстава-віктарына	Выставу-віктарыну складаюць пытанні і экспазіцыя літаратуры, з дапамогай якой чытачу прапануецца адказаць на пытанні гэтай віктарыны. Пытанні павінны быць рознай катэгорыі складанасці, ўлічваць катэгорыю чытачоў, якім прапануецца выстава.
выстава-крыжаванка	Выстава-крыжаванка носіць забаўляльна-пазнавальны характар. Яе аснова – невялікая крыжаванка, адказы на якую ўтрымліваюцца ў прадстаўленай на выставе літаратуры. Прызначаецца ў асноўным для дзяцей, хоць можа прыцягнуць і дарослых.
выстава ілюстрацый	На гэтай выставе размяшчаюцца адкрытыя ілюстраваныя кнігі на нейкую тэму, але акцэнт робіцца на ілюстрацыях. Для малодшых школьнікаў і падлеткаў будуць цікавымі выставы ілюстрацый аднаго мастака, да кніг аднаго жанру, па адной тэме. Выстава развівае ў дзяцей ўяўленне пра кнігу як мастацкую каштоўнасць, дзе сінтэз тэкста і ілюстрацый стварае цэласнасць завершанага мастацкага твора.
выстава-пошта	Выстава з элементамі пошты, якія дапамагаюць усталяваць зваротную сувязь на аснове рэкамендаванай літаратуры. Напрыклад, дзецям можна прапанаваць напісаць лісты да літаратурных герояў ці аўтараў кніг. Лісты стануць экспанатамі выставы разам з кнігамі.
выстава-каляндар	Штомесячна на выставе-каляндары змяшчаюцца кнігі, мастацкія альбомы, матэрыялы з перыёдыкі, якія тычацца чарговых памятных і юбілейных дат.
выстава-казка	Выстава рыхтуецца разам з чытачамі – малодшымі школьнікамі. Дзеці ілюструюць сюжэт казкі, лепяць з пластыліну казачных герояў, будуць казачны горад. Усё гэта з тэкстам казкі афармляецца ў адну выставу.
выстава-конкурс	Мэта выставы-конкурсу – не толькі стымуляванне цікавасці да чытання, але і выхаванне культуры чытання. Конкурс, як правіла, складаецца з некалькіх этапаў, на кожным з якіх дзецям прапануецца выканаць розныя заданні.
выстава-партрэт	Выстава-партрэт ставіць мэтай прыцягнуць увагу да пэўнай асобы, абудзіць жаданне як мага больш даведацца пра гэтага чалавека, яго жыццё і дзейнасць. Традыцыйна на персанальнай

	выставе прысутнічаюць тры раздзелы: першы раздзел апавядае пра жыццё асобы. Другі раздзел прысвечаны яе дзейнасці. Трэці раздзел прадстаўляе уласна творы, працы гэтага чалавека.
выстава-сюрпрыз	Выстава-сюрпрыз заўсёды падразумявае маленькі, недарагі, але прыемны падарунак для наведвальніка, які ён пасля выставы забярэ з сабой. Напрыклад, да выставы «Дзень смеху» можна падрыхтаваць смайлікі з каляровай паперы.
літаратурны квэст	Гэта інтэрактыўная прыгодніцкая гульня, удзельнікі якой перамяшчаюцца па пунктах вызначанага маршруту, кожны з пунктаў якога тоіць у сабе загадку або перашкоду, якія маленькім гульцам неабходна вырашыць ці пераадолець, знаходзяць і выконваюць заданні ў рамках агульнага сцэнарыя. Тыя, хто дабярэцца да фінішу – змогуць даведацца галоўную таямніцу і атрымаць за гэта супер-прыз!
інфармацыйныя таргі	Выйграе той, паводле чыйго водгуку чытачы папросяць выдаць ім кнігу.
дыскусійныя арэлі	Абмеркаванне дзвюма камандамі якой-небудзь праблемы, пытання.
паэтычны лабірынт	Мерапрыемства, арганізаванае з удзелам аматараў паэзіі, накіраванае на паэтычнае творчасць.
аўтарскі марафон	Цыкл масавых мерапрыемстваў, аб'яднаных агульнай тэматыкай. Праграму бібліятэчнага марафона складаюць інтэлектуальныя пытанні і творчыя заданні, разнастайныя конкурсы. Аўтарскі марафон прысвечаны аднаму пісьменніку.
чытацкі ланцужок	Частка комплекснага мерапрыемства, свабоднае, па чарзе выказванне чытачамі меркаванняў аб прачытаным.
бібліякалаж	Гульня па падборы і "налепванні" на нейкую аснову разнастайных фрагментаў, у выніку чаго павінна з'явіцца цэласная карціна. Бібліякалаж – гэта прыцягненне да актыўнай працы ўдзельнікаў масавага мерапрыемства. Адказваючы на пытанні бібліятэкара, выконваючы яго заданні, чытачы адначасова наляпляюць на загадзя падрыхтаваны плакат неабходныя фрагменты, што дапамагае больш актыўна працаваць з тэкстам, лягчэй засвойваць інфармацыю, утрымліваць у памяці дэталі літаратурнага твора. Запаўняючы гэта поле, дзеці называюць, якому твору адпавядае той ці іншы фрагмент карцінкі. Такім чынам, у памяці замацоўваецца веданне літаратурнага твора ці бібліяграфічнага апісання.
флэшбук	Прэзентацыя або знаёмства з цікавымі кнігамі з дапамогай цытат, ілюстрацый, асабістых перажыванняў і іншай інфармацыі пра кнігу.
кніжны аўкцыён	Кожны ўдзельнік прадстаўляе па адной раней прачытанай кнізе так, каб у прысутных з'явілася жаданне яе прачытаць. Выйграе той, хто набраў больш галасоў.

Прыклады для назваў мерапрыемстваў:

- “Цэлы свет дзецям”
- “Ён пісаў добрыя кнігі...”
- “Дзіцячых сэрцаў уладар...”
- “Беларускі Жуль Верн”
- “Капітан нашых падарожжаў”
- “У гасцях у Янкі Маўра”
- “Дзіўны свет Янкі Маўра”
- “Летуценнік з краіны райскай птушкі”
- “Добры і мудры настаўнік”
- “Чалавек з крылатай фантазіяй”
- “Капітан далёкіх вандровак”
- “Загадка Янкі Маўра”
- “І дум, і мар юначых капітан”
- “Вандроўнік, шукальнік, летуценнік”
- “У мастацкім святле Янкі Маўра”
- “Лёс народа і паэта”
- “Шукаць, здзіўляцца і здзіўляць”
- “Таямніцы аповесцей Янкі Маўра”
- “Дзіцячым пісьменнікам трэба нарадзіцца...”
- “Дзед Маўр”
- “Свет цудаў і пераўтварэнняў”
- “З новай кнігай прызначана сустрэча”
- “Заснавальнік беларускай прыгодніцкай аповесці”
- “Кнігі, якія вучаць жыць”
- “Мудрэц з душою хлапчука”
- “Падарожжа ў свет Янкі Маўра”
- “Чароўны свет аповесці”
- “У краіне прыгодніцкай аповесці”
- “Падарожжа ў кніжнае царства”
- “Мір дзяцінства, радасці і дабрыні”
- “Мір дзіцячай фантазіі”
- “Пісьменнік-фантазёр”
- “Прыгодніцкая аповесць Янкі Маўра”
- “У краіне фантазіі і дабрыні”
- “Дзіцячы пісьменнік-фантазёр”
- “І вялікія таямніцы адкрываюцца нам...”
- “Маўр: знаёмы і незнаёмы”
- “З любоўю да паэта”
- “Што мы ведаем пра Янку Маўра”
- “Мудрэц з краіны дзяцінства”
- “У творчай майстэрні пісьменніка”
- “Літаратурны свет Янкі Маўра”

«Капітан першых падарожжаў»
(метадычныя пароды да 135-годдзя Янкі Маўра)

Складальнікі: Мельнічак А.А.

Рэдактар: Законнікава Л.Р.

Адказы за выпуск: Лыка М.У.

Падпісана да друку: 12.04.2018 г.

Тыраж 3 экз.

Заказ № 2

220005 г. Мінск, вул. Гікалы, 4

ДУ «Мінская абласная бібліятэка імя А.С.Пушкіна»